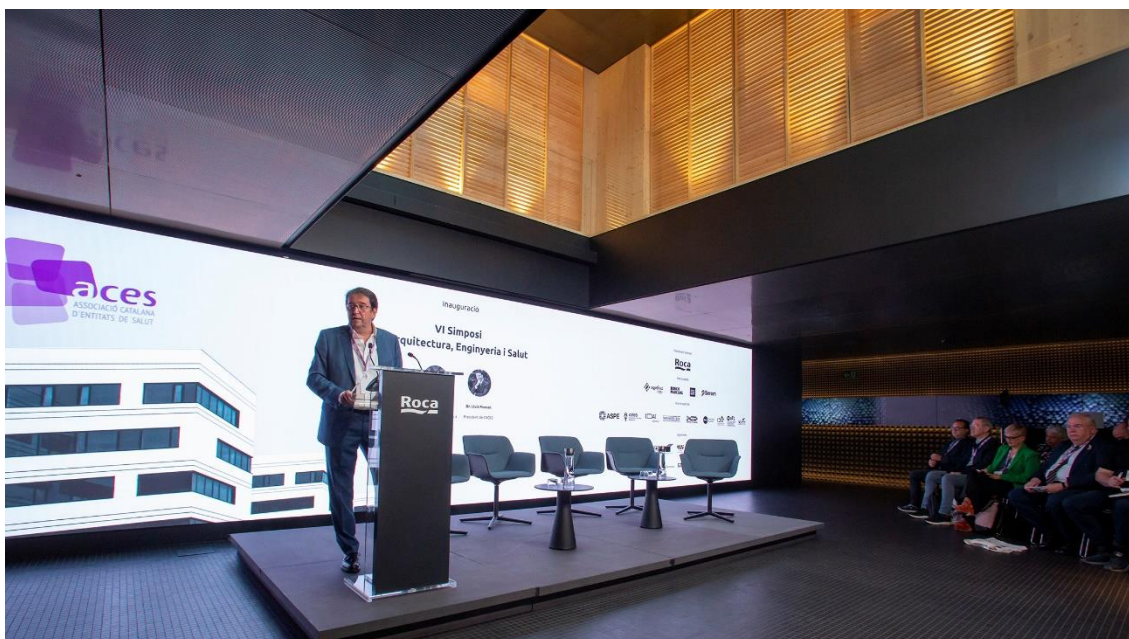

NOTÍCIA

VI SIMPOSI D'ARQUITECTURA, ENGINYERIA I SALUT

L'IMPACTE DE LES INFRAESTRUCTURES SANITÀRIES EN L'EXPERIÈNCIA DE LES PERSONES USUÀRIES I L'EMERGENCIA CLIMÀTICA

El VI Simposi celebrat el 16 d'octubre de 2024 al Roca Barcelona Gallery s'ha estructurat en dues línies temàtiques principals: en primer lloc, l'impacte de les infraestructures en les persones, especialment en l'àmbit sanitari, amb un èmfasi particular en l'experiència del pacient i el seu paper crucial en el disseny d'espais de salut, així com en el rol creixent de la tecnologia en aquests processos. En segon lloc, s'ha parlat de com els centres han d'abordar les qüestions referents a l'emergència climàtica i com podem treballar en la seva integració i gestió eficient.

CONCLUSIONS

Conferència: La XPA i el seu rol clau en el disseny d'espais de salut

El Sr. Joan Vinyets, cap d'Experiència de Pacients de l'Hospital SJD, va compartir les metodologies de treball de la seva entitat i va oferir perspectives valuoses. En primer lloc, va destacar que l'arquitectura i els edificis no han de ser una imposició, sinó elements que reflecteixen un model. En segon lloc, va subratllar la importància d'investigar i explorar abans de dissenyar, ja que durant aquestes investigacions s'identifiquen oportunitats clau per generar bons projectes.

Així mateix, va emfasitzar la rellevància de comprendre el context, especialment en un hospital pediàtric, on factors com el rol dels pares, el joc (ja que la vulnerabilitat no ha d'eliminar-lo), l'absència de dolor i, sobretot, la personalització dels espais són fonamentals.

Vinyets també va abordar la incorporació del que realment necessita l'usuari en el model de disseny. Per a això, és essencial entendre qui formarà part de l'entorn. Des d'una perspectiva de sistema, va fer una crida a reflexionar sobre l'optimització de recursos, la cocreació entre les parts, i l'enfocament de la micro a la macro escala, on el pacient ha de tenir capacitat de decisió, la mesura ha de ser constant, i els facilitadors de veus han d'estar presents.

Finalment, va destacar la importància de ser subjectes actius en aquest procés i de prendre el temps necessari per desenvolupar les idees prèvies de manera adequada.

Primera taula: Els entorns físics

Guiada pel Sr. Miquel Àngel Julià Hierro, aquesta taula ha estat formada pel Sr. Joan Vallès, la Sra. Reyes Gualda, la Sra. Clara Rius i el Dr. Josep Vergés. En ella, s'ha debatut si els entorns físics tenen la capacitat d'afectar-nos, i la resposta unànime ha estat que sí.

S'han abordat una sèrie de preguntes, respostes i casos amb l'objectiu d'explorar com els professionals de l'arquitectura, el disseny i l'enginyeria poden arribar a aquestes conclusions. Com a síntesi, s'ha afirmat que estudis de neurociència i investigacions qualitatives permeten obtenir dades reals. Un exemple d'això va ser el cas de les enquestes descrites per la Sra. Gualda, qui va compartir alguns resultats obtinguts entorn de la pregunta: "Quins valors considera positius de l'habitació?" Les respostes incloïen "amplitud", "mobilitat", "intimitat", "socialització" i "naturalesa", subratllant la rellevància d'aquests factors en el disseny d'entorns adequats.

Des d'una perspectiva mèdica, s'ha convidat a reflexionar sobre els tipus d'entorns on ocorren certes patologies, com les fractures, assenyalant que molts d'aquests incidents succeeixen als banys. S'ha plantejat la necessitat de repensar com han de dissenyar-se aquests espais, buscant no només centrar-se en les característiques físiques, sinó també entendre les patologies i les necessitats de les persones afectades.

Així mateix, s'ha mencionat que és crucial tenir en compte els canvis demogràfics i com aquests influeixen en les exigències dels entorns físics.

Finalment, s'ha convidat a reflexionar sobre la importància d'involucrar tots els actors en el procés de disseny des del principi. S'ha assenyalat que és un error que alguns, com les constructors, arribin tard al procés, i s'ha fet èmfasi en què "disseny" i "construcció" no han de veure's com dues fases separades, sinó com un procés integral.

Segona taula: Els processos i la tecnologia

En la segona taula dirigida pel Sr. Marc Sales, s'ha intentat abordar la gran pregunta de com la tecnologia està impactant en els processos. Conformada pel Sr. Bernat Gato, el Sr. Valentín Julià, la Dra. Silvia Narejo i la Sra. Sol Muñoz, han sorgit les següents conclusions: hi ha bones voluntats, però encara falta treballar en aquests temes i en els de la taula anterior. Quants més

dades es comparteixin, millor. Encara falta que en les nostres disciplines es formin cercles on el compartiment sigui mutu.

S'han identificat tres grans necessitats que cal afrontar: les necessitats informàtiques, les necessitats dels espais d'emmagatzematge per a aquests "servidors", i les necessitats més relacionades amb els dispositius sanitaris. També s'ha fet una reflexió sobre les distàncies que existeixen entre arquitectes i enginyers, arquitectes i personal assistencial, personal assistencial i pacients, entre d'altres. La resposta ha sigut que aquestes distàncies es poden reduir amb dades, establint un idioma comú i donant llibertat per interactuar.

També s'ha parlat que si no transformem el sistema, no podrem utilitzar les dades obtingudes, que la tecnologia avança molt ràpidament i els processos no s'adapten prou bé, i que falten professionals, la qual cosa requereix reajustar o crear rols per poder acompanyar aquests processos. Finalment, s'ha destacat que la veritable innovació va de la mà de la col·laboració, la transformació dels lideratges, la creació de models àgils (ex: monitorització SJD) i, per últim, però no menys important, la qüestió econòmica.

Conferència: Reptes mediambientals en centres sanitaris

Ismael Domínguez ha abordat dades concretes i reals sobre la necessitat de generar edificis sostenibles. També ha compartit que el 2050 Espanya estableix com a data límit la no emissió de CO₂. Un exemple concret de com es pot fer és l'Hospital Germans Trias.

Abans es demanava que els edificis fossin eficients, però després de la COVID-19 s'ha afegit la polivalència, que s'incorpora a la qüestió de la sostenibilitat. A més, el disseny arquitectònic actual inclou nous plantejaments: innovació, transformació digital, canvi climàtic i qüestions de resiliència per fer front a les característiques demogràfiques i a les crisis sanitàries.

Tercera taula: Responsabilitat energètica. Impacte a curt termini

En aquesta tercera taula, dirigida pel Sr. Francesc Belart, han participat el Sr. Álvaro Buenvarón, el Sr. Joan Grandes, la Sra. Laia Isern i el Sr. Sergi Massip. Durant la conversa, s'han plantejat qüestions sobre què succeeix quan no hi ha diners suficients i si aquesta és la raó per la qual no s'han introduït canvis. També s'ha esmentat que la sequera és un tema molt rellevant actualment, cosa que promou la reflexió sobre com es poden plantar espècies que suportin millor aquestes condicions, així com sobre les maneres de recol·lectar i reutilitzar aigua.

A través de l'exemple concret de l'Hospital de Barcelona i la seva història, s'ha observat que els impactes són el que realment porta a l'acció. S'ha afirmat que "tenir una limitació obliga a buscar opcions". Així mateix, s'ha debatut sobre què s'entén per "curt termini", reconeixent que els temps que alguns consideren suficients poden no ser-ho per a altres. Un cas particular ha estat el temps assignat per resoldre i conceptualitzar un edifici en el context d'un concurs. S'ha destacat que, en ocasions, es sol·liciten solucions "a curt termini" per a problemes "a llarg termini". Baix aquesta premissa, s'ha introduït el concepte d'industrialització i tot allò que permet una major eficiència en els processos, suggerint que, si no s'industrialitza, es pot considerar la preconstrucció.

Una frase que ha ressonat durant el debat ha estat: "*Pensa globalment per actuar localment*". S'ha emfatitzat que, amb petites solucions, es poden aconseguir grans avenços. En aquest sentit,

s'ha assenyalat que la qüestió de l'estalvi energètic, especialment en l'àmbit de les infraestructures de salut, no hauria de comprometre l'experiència del pacient. Un exemple mencionat ha estat el de les llums circadianes que es promou deixar encenent a les UCI.

Per acabar aquest bloc, s'ha convidat l'audiència a repensar el manteniment preventiu evolutiu, ressaltant la necessitat d'investigar els esdeveniments positius per determinar què ha estat favorable. Així mateix, s'ha subratllat que només mitjançant mesures reals es podrà implementar una sostenibilitat veritable i rendible.

Quarta taula: Estratègies vers l'emergència climàtica

En la darrera taula, dirigida pel Sr. Joaquim Teruel, han participat el Sr. Abraham Jiménez, el Sr. Joan Marc Llàcer, el Sr. Jordi París i la Sra. Bárbara Urdillo. En aquesta conversa, s'ha pogut observar com és possible conscienciar no només arquitectes i enginyers, sinó també al personal sobre temes d'eficiència energètica. S'ha ressaltat que, si bé l'edifici pot ser eficient, si les persones usuàries no el fan servir de manera adequada, no s'assoleix l'objectiu esperat.

A més, s'ha comentat que hi ha un gran enfocament en les qüestions de disseny, però no s'ha donat la mateixa atenció a com gestionar aquests dissenys. En aquest sentit, la presentació del programa "Wilson" ha posat de manifest com les dades poden ajudar a entendre millor el funcionament dels edificis. En aquest context, també ha estat interessant la proposta de considerar l'edifici com a part d'una xarxa més àmplia.

Un aspecte important que s'ha mencionat és que, independentment del sector al qual es dediquin les persones, hi ha reptes i inquietuds que es comparteixen en tota la comunitat.

Finalment, s'ha debatut sobre les estratègies per canviar o actualitzar les infraestructures sense perdre l'essència dels llocs. En tancar la conversa, el Sr. París ha convidat a fer una recerca de dades, ressaltant que les infraestructures sanitàries poden oferir grans beneficis a nivell de ciutat i reflexionant sobre com es podria avançar cap a un entorn més habitable.

REFLEXIONS FINALS

La primera reflexió es refereix a l'esdeveniment en sí. En gairebé totes les taules de debat, han emergit les paraules "temps", "necessitat" i "ritme". No com una queixa, sinó com un crida a la reflexió sobre com aquests elements són essencials en els nostres processos. A més de les conclusions comentades, és adequat convidar a qui llegeixi aquest escrit a prendre's el temps necessari per reflexionar sobre aquestes qüestions.

En segon lloc, volem destacar que, en comparació amb l'any anterior, ha augmentat el nombre d'inscrits, un dada que posa de manifest l'àrdua feina realitzada i el creixent interès pel contingut ofert. Aquest creixement és un clar indicador que la comunitat està compromesa i disposada a participar activament en la construcció d'un futur més sostenible i eficient. Esperem que les idees discutides en aquest esdeveniment continuïn ressonant i generant accions significatives en els nostres respectius camps.